

ПОГОДЖЕНО
педагогічною радою
Протокол від 01.09.2023 №1

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор
Харківського Коледжу
Василь ШЕПЕЛЕНКО

01.09.2023

**Положення
про академічну доброчесність
учасників освітнього процесу
Закладу професійної (професійно-
технічної) освіти «Харківський
професійний коледж»**

Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу закладу професійної (професійно-технічної) освіти «Харківський професійний коледж» розроблено відповідно до Конвенції ООН «Про права дитини» (1989), Конституції України, законів України «Про освіту», «Про запобігання корупції», «Про авторські та суміжні права», статуту Коледжу, правил внутрішнього трудового розпорядку.

I. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу закладу професійної (професійно-технічної) освіти «Харківський професійний коледж» (далі - Положення) є внутрішнім підзаконним нормативним актом, який спрямований на забезпечення якісних освітніх послуг наданих здобувачам освіти, додержання моральних, правових, етичних норм поведінки всіма учасниками освітнього процесу закладу професійної (професійно-технічної) освіти «Харківський професійний коледж» (далі – Коледжу).

1.2. Положення розроблено на основі Конвенції ООН «Про права дитини» (1989), Конституції України, законів України «Про освіту», «Про запобігання корупції», «Про авторські та суміжні права», Статуту закладу та правил внутрішнього розпорядку.

1.3. Положення разом з такими основними елементами нормативної бази системи забезпечення принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин, як Кодекс честі Колежу, Положення про комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами, Положення про групу сприяння академічній доброчесності. Положення про врегулювання конфліктних ситуацій на системному рівні описує механізми впровадження принципів академічної доброчесності в освітній процес, заходи з забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності, процедури попередження та боротьби з порушеннями принципів академічної доброчесності

II. Принципи, норми етики та академічної доброчесності закладу освіти

2.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання, попередження порушень освітнього процесу.

2.2. Порушеннями академічної доброчесності згідно ст.42 п. 4 Закону України «Про освіту» вважається: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

- ⚡ **Академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.
- ⚡ **Самоплагіат** - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових.
- ⚡ **Фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.
- ⚡ **Фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.
- ⚡ **Списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети, тощо), крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання, а також повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, самостійної, індивідуальної, тощо).
- ⚡ **Обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.
- ⚡ **Хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь- яких інших благ матеріального чи нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.
- ⚡ **Зловживання впливом** – пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави.
- ⚡ **Необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

2.3. Етика та академічна доброчесність забезпечуються:

2.3.1. учасниками освітнього процесу шляхом:

- ✚ дотримання Конвенції ООН «Про права дитини», Конституції, законів України;
- ✚ утвердження позитивного іміджу закладу освіти, примноження його традицій;
- ✚ дотримання етичних норм спілкування на засадах партнерства,
- ✚ взаємоповаги, толерантності стосунків; запобігання корупції, хабарництву;
- ✚ збереження, поліпшення та раціонального використання навчально- матеріальної бази закладу;
- ✚ дотримання спеціальних законів за порушення академічної доброчесності та даного Положення, зокрема, посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- ✚ дотримання норм про авторські права;
- ✚ надання правдивої інформації про результати власної навчальної(наукової, творчої) діяльності;
- ✚ невідворотності відповідальності з підстав та в порядку, визначених відповідно Законом України «Про освіту» та іншими спеціальними законами.

2.3.2. здобувачами освіти шляхом:

- ✚ самостійного виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання (самостійні, контрольні, ДПА, ДКА, ПКА);
- ✚ особистою присутністю на всіх заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами.

2.3.3. педагогічними працівниками (співробітниками) шляхом:

- ✚ надання якісних освітніх послуг з використанням в практичній професійній діяльності інноваційних здобутків у галузі освіти;
- ✚ обов'язкової присутності, активної участі на засіданнях педагогічної ради та колегіальної відповідальності за прийняті управлінські рішення;
- ✚ незалежності професійної діяльності від політичних партій, громадських і релігійних організацій;
- ✚ підвищення професійного рівня шляхом саморозвитку і самовдосконалення, проходження вчасно курсової підготовки;
- ✚ дотримання правил внутрішнього розпорядку, трудової дисципліни, корпоративної етики;
- ✚ об'єктивного і неупередженого оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- ✚ здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- ✚ інформування здобувачів освіти про типові порушення академічної доброчесності та види відповідальності за її порушення.

III. Заходи з попередження, виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин

3.1. При прийомі на роботу працівник знайомиться із даним Положенням, Кодексом честі Колежу, правилами внутрішнього розпорядку Колежу, а також підписує Декларацію про дотримання академічної доброчесності.

3.2. Положення та Кодекс честі Колежу:

3.2.1. Оприлюднюються на сайті Колежу в розділі «Академічна доброчесність».

3.2.2. Доводяться до відома:

- батьківської громади членами групи сприяння академічній доброчесності на зборах у перший місяць навчання;
- керівниками груп до здобувачів освіти на зборах груп у перший тиждень навчання. У цей період здобувачі освіти підписують Декларацію про дотримання академічної доброчесності за згодою (непідписання Декларації про дотримання академічної доброчесності не звільняє від академічної відповідальності згідно з чинним законодавством).

3.3. Заступник директора закладу, який/яка відповідає за методичну роботу, методист:

3.3.1. Забезпечує попередження порушень академічної доброчесності шляхом практикумів, консультацій та інших колективних та індивідуальних форм навчання з педагогічними працівниками (співробітниками) щодо створення, оформлення ними методичних розробок (робіт) для публікацій, на конкурси різного рівня;

3.3.2. Використовує у своїй діяльності (рецензування робіт на конкурси різного рівня) та рекомендує педагогам сервіси безкоштовної перевірки робіт на антиплагіат.

3.4. Педагогічні працівники (співробітники) в процесі своєї освітньої діяльності дотримуються етики та академічної доброчесності, умов даного Положення, проводять роз'яснювальну роботу із здобувачами освіти щодо норм етичної поведінки та неприпустимості порушення академічної доброчесності (плагіат, порушення правил оформлення цитування, посилання на джерела інформації, списування).

3.5. Інформаційно-технологічна діяльність щодо популяризації принципів академічної доброчесності та основ інформаційної грамотності здійснюється бібліотекою, методичним кабінетом та викладачами інформатики.

3.6. Уповноваженою комісією в системі забезпечення якості освіти у Колежі, яка популяризує принципи академічної доброчесності, норми корпоративної культури, правової культури щодо трудового й антикорупційного законодавства та їх упровадження в освітній процес, а також виконує наглядову та контролюючу функцію, є Комісія з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами (далі – Комісія).

Діяльність Комісії регламентується окремим положенням.

3.7. Складовою системи забезпечення принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин є інформаційна база, за допомогою якої здійснюється популяризація принципів та підвищення рівня обізнаності всіх учасників освітнього процесу у питаннях академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Основними складовими інформаційної бази є:

- ↓ розділ сайту закладу освіти «Академічна доброчесність»;
- ↓ інформаційні та методичні матеріали з інформаційної грамотності та попередження плагіату;
- ↓ інформаційні матеріали щодо корпоративної культури на робочому місці та переваг чесного навчання;
- ↓ інформаційні матеріали з популяризації принципів академічної доброчесності (стенди, постери, роздаткові матеріали, розділи інформаційних куточків навчальних кабінетів, відеопрезентації, відеоролики, буклети тощо).

3.8. Інструментами впровадження принципів академічної доброчесності у освітній процес Колежу, що несуть просвітницьку функцію та за допомогою яких стає можливим попередження випадків порушення принципів академічної доброчесності, є:

- ↓ інформаційно-консультативне супроводження здобувачів освіти та педагогічних працівників (співробітників) відповідно до п. 3.7. Положення; - проходження масових відкритих онлайн-курсів та підвищення кваліфікації педагогічних працівників зі складовою з тематики академічної доброчесності, етики академічних взаємовідносин та основ інформаційної грамотності (рекомендовано);
- ↓ залучення основних стейкхолдерів освіти (відомих випускників, роботодавців, експертів тощо) до участі у спільних з учасниками освітнього процесу заходах з тематики переваг чесного навчання;
- ↓ проведення педагогічними працівниками в процесі своєї освітньої діяльності роз'яснювальної роботи зі здобувачами освіти щодо норм етичної поведінки та неприпустимості порушення академічної доброчесності (списування, плагіат, порушення правил оформлення цитування, посилання на джерела інформації).

3.9. Інструментами контролю додержання норм Положення є:

- ↓ здійснення анкетування учасників освітнього процесу;
- ↓ обов'язкова перевірка навчально-методичних, навчальних, творчих робіт та публікацій на наявність ознак академічного плагіату (копіювання та оприлюднення виконаної іншим автором роботи як своєї; дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) чужої роботи у свою без належного оформлення цитування; внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів у них тощо) та без належного оформлення цитування; парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей та тексту, сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової

праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет) тощо.

IV. Види відповідальності за порушення академічної доброчесності

4.1. Види академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності здобувачами освіти та педагогічними працівниками (співробітниками) Колежу визначено спеціальними законами відповідно до пункту 1.2 Положення.

4.2. Виявлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами освіти у освітній (творчій) діяльності здійснюється передусім педагогами в межах дисциплін, які вони викладають, або педагогічними працівниками (співробітниками) під час інтелектуальних (творчих) конкурсів.

4.3. Факти порушення академічної доброчесності співробітниками Колежу виявляються передусім посадовими особами Колежу, керівництвом структурних підрозділів Колежу, керівництвом оргкомітетів конференцій, конкурсів тощо.

4.4. Рішення щодо академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності може прийматись особами відповідно до пунктів 4.1 і 4.2 Положення та/або Комісією.

4.5. Види відповідальності за порушення академічної доброчесності відповідно до рішень містяться у наступній таблиці:

Порушення академічної доброчесності	Суб'єкти порушення	Обставини та умови порушення академічної доброчесності	Наслідки і форма відповідальності і	Орган посадова особа, який приймає рішення про призначення виду відповідальності
Списування	Здобувачі освіти	<ul style="list-style-type: none"> - самостійні роботи; - контрольні роботи; - письмові екзаменаційні роботи; - лабораторні роботи; - контрольні зрізи знань; - семестрове оцінювання; - комплексні кваліфікаційні роботи; - моніторинги якості знань 	Повторне письмове проходження оцінювання або повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми	Викладачі
		<ul style="list-style-type: none"> - екзамен (ДПА, ПКА, ДКА) - річне оцінювання 	Повторне проходження оцінювання за графіком проведення ДПА, ДКА, ПКА у закладі Незарахування результатів	Атестаційна комісія

		- I етап Всеукраїнських учнівських олімпіад, конкурсів	Робота учасника анулюється, не оцінюється. У разі повторних випадків списування учасник не допускається до участі в інших олімпіадах, конкурсах	Оргкомітет, журі
Необ'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів освіти	Педагогічні працівники	Свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання - усні відповіді; - контрольні роботи; - лабораторні та практичні роботи; - ДПА, ДКА, ПКА; - тематичне оцінювання; - моніторинги; - олімпіадні та конкурсні роботи	Педагогічному працівнику рекомендується опрацювати критерії оцінювання знань. Факти систематичних порушень враховуються при встановленні кваліфікаційної категорії, присвоєнні педагогічних звань	Адміністрація закладу освіти, атестаційні комісії усіх рівнів
Обман: Фальсифікація Фабрикація Плагіат	Педагогічні працівники як автори	Навчально- методичні освітні продукти, створені педагогічними працівниками: - методичні рекомендації; - навчальні посібники; наочні посібники; методичні розробки; доповіді; -наочний посібник; -практичний посібник; -стаття тощо	У випадку встановлення порушень такого порядку: А) спотворення представлення у методичних розробках, публікаціях чужих розробок, ідей, синтезу або компіляції чужих джерел використання Інтернету без посилань, неправдива інформація про власну освітню діяльність є підставою для відмови в присвоєнні або позбавленні раніше присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії Б) в разі встановлення в атестаційний період фактів списування здобувачами під час контрольних зрізів знань, фальсифікації результатів власної педагогічної діяльності позбавлення педагогічного працівника кваліфікаційної категорії	Педагогічна та методичні ради закладу, атестаційні комісії

4.6. Будь-який учасник освітнього процесу повинен звернутися до голови або секретаря Комісії з письмовою заявою на ім'я її голови у випадку, якщо йому стали відомі факти порушення:

- ✚ норм Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Колежу, які не були виявлені педагогічними працівниками (співробітниками), посадовими особами Колежу, керівництвом структурних підрозділів Колежу та не були вирішені відповідно до пункту 4.5 Положення;
- ✚ норм Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у Колежі та Кодексу честі й не були виявлені та врегульовані на рівні посадових осіб або керівників структурних підрозділів.
- ✚ Заява складається відповідно до вимог пункту 4.2 Положення про комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами у Колежі.

V. Комісія з питань академічної доброчесності та етики педагогічних працівників

5.1. Комісія з питань академічної доброчесності та етики педагогічних працівників – незалежний орган для розгляду питань, пов'язаних із порушенням Положення та моніторингу щодо взаємного дотримання усіма учасниками освітнього процесу морально-етичних норм поведінки та правових норм цього Положення.

5.2. До складу Комісії входять представники педагогічного колективу та батьківської громади. Персональний склад Комісії затверджується рішенням педагогічної ради. Термін повноважень Комісії - 1 рік.

5.3. Комісія розглядає питання порушення морально-етичних норм поведінки та правових норм цього Положення за потребою або ж заявою учасників освітнього процесу. 5.4. Комісія звітує про свою роботу двічі на рік.

V. Прикінцеві положення

6.1. Положення ухвалюється педагогічною радою закладу більшістю голосів і набирає чинності з моменту схвалення.

6.2. Зміни до Положення здійснюються у порядку відповідно до пункту 6.1. Положення.